

KOSTIVERE LASTEAIA ÕPPEKAVA

SISUKORD

1	SISSEJUHATUS.....	3
1.1	Kostivere Lasteaia liik ja eripära	3
2	KOSTIVERE LASTEAIA ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUS	4
2.1	Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja ülesanne	4
2.2	Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	4
2.2.1	Õuesõppe põhimõtted ja eesmärgid	5
2.3	Õppe- ja kasvatustöö korraldus	6
2.3.1	Õppeaasta	6
2.3.2	Lasteaia õppeaasta tegevuskava	7
2.3.3	Rühma aasta tegevuskava.....	7
2.4	Täiskasvanu poolt suunatavate õppe- ja kasvatustegevuste ajaline kestvus.....	9
3	ÜLDOSKUSED	10
VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU. LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED		19
3.1	Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused	19
3.2	Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused ..	19
3.3	Valdkond: KEEL JA KÕNE.....	20
3.4	Valdkond: MINA JA KESKKOND	25
3.4.1	Valdkond: LIIKLUSKASVATUS	37
3.5	Valdkond: MATEMAATIKA	40
3.6	Valdkond: KUNST	43
3.7	Valdkond: MUUSIKA.....	48
3.8	Valdkond: LIIKUMINE	51
4	ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE	55
4.1	Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted.....	56
5	LASTEAIA JA KODU KOOSTÖÖ	56
5.1	Info vahetamise võimalused lapsevanemaga.....	56
6	LAPSE ARENGU HINDAMINE	57
6.1	Lapse arengu hindamise põhimõtted	57
6.2	Lapse arengu hindamise korraldus	57
6.3	Koolivalmidus	57
6.3.1	Koolivalmiduskaart	58
7	ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD	59
	Lisa 1 Arengu hindamise tabelid	
	Lisa 2 Arenguveestluste läbiviimise kord	
	Lisa 3 Koolivalmiduse kaart	
	Lisa 4 Kostivere Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse analüüsi koostamise juhend õpetajale	
	Lisa 5 Ujumisõpetus	
	Lisa 6 Lasteaia lähiümbruses ning piirkonnas olevad õuesõppeobjektid	

1 SISSEJUHATUS

Õppekava on dokument, mis määrab kindlaks Kostivere Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alused. Lasteaia õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel. Õppekava koostavad ja arendavad lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid. Õppekava kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

1.1 Kostivere Lasteaia liik ja eripära

Kostivere Lasteaed on Jõelähtme valla munitsipaalomandis töötav lasteaed, kus alushariduse andmine on toimunud juba rohkem kui pool sajandit.

Kostivere Lasteaed avati 1951.a. Praeguses, kolmandas majas, asub lasteaed aastast 1974. Jõelähtme valla asustuse paiknemisest tingituna tulevad lapsed Kostivere Lasteaeda kuni 20 km raadiusest. Lasteaed asub nii maastiku kui liigirikkuse poolest looduslikult mitmekesises piirkonnas. Kostivere alevik asub Rebala muinsuskaitse alal ning siin asub ka Kostivere karstiala. Kostivere lasteaed paikneb Kostivere mõisa ja selle kauni pargi vahetus läheduses. Looduslähedust on lasteaia õppekava kujundamisel aastate jooksul ära kasutatud ja õpetamisel rakendatakse palju keskkonnakasvatust ja õuesõpet. Kogenud pedagoogide juhtimisel on suuremat rõhku pööratud laste terviseedendamisele ja huvi tekitamisele looduse vastu. Lasteaia eripära avaldub ka tihedas koostöös Jõelähtme valla teiste lasteaedadega ja Kostivere Kooliga. Lasteaiaga samas hoones on asunud ka eakate päevakeskus ja Tervisekeskus, mille ruumid on nüüdseks ümber ehitatud lasteaiaks. Kohti on lasteaias 142. Hetkel töötab majas 8 rühma.

2 KOSTIVERE LASTEAIA ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUS

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja ülesanne

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk riikliku õppekava alusel on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös väärtustades arengut, loovust ja hoolivust.

Lähtuvalt üldeesmärgist on meie lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks:

- laps saab hakkama igapäevaste toimingutega;
- laps tunneb huvi õppimise vastu;
- laps on kaaslaste suhtes empaatiline/sõbralik, oskab luua ja säilitada grupisuhteid ja käitub norme arvestavalt;
- laps on oma tegevustes aktiivne ja mõistab tervise hoidmise olulisust;
- laps suhtub hoolivalt loodusesse ja kodusse.

Õppe- ja kasvatustegevuse ülesanne on toetada kõigi laste integreerumist ühiskonda, arvestades nende individuaalseid omadusi.

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Kostivere Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise põhimõteteks on:

- lapsest lähtumine koos täiskasvanupoolse suunamisega - õppe- ja kasvatustöö planeerimisel ja korraldamisel lähtume lapsest;
- lapse vastutus ja aktiivsus - soodustame lapse kasvamist vastutus-, otsustus- ja valikuvõimeliseks; oma käitumist korrigeerivaks, teiste suhtes avatuks ja koostöövalmiks inimeseks;
- lapsele turvatunde ja eduelamuste tagamine;
- integreeritus - õppe- ja kasvatustöö on temaatiliselt seostatud, keskseks teemaks on kodulugu;

- humanism ja demokraatia - soodustame demokraatlike suhete kujunemist ja püsivust täiskasvanute ja eakaaslastega suhtlemisel;
- rahvus- ja üldkultuurilised tõekspidamised - väärtustame Eesti kultuuritraditsioone;
- kodu ja lasteaia koostöö - nõustame ja toetame vajadusel vanemaid lapse arengu küsimustes;
- õppekava avatus - lasteaia tegevus on lapsevanematele avatud.

2.2.1 Õuesõppe põhimõtted ja eesmärgid

Õuesõppe põhimõtted

1. Õuesõppe all mõistame kogu õppetegevust, mis toimub väljaspool lasteaia ruume: õuealal, pargis, looduses, alevikus, ettevõtetes, muuseumides jm.
2. Õuesõpe on õppimine ehedas keskkonnas, rakendades kõiki meeli, oma käega tegemist, õpitu jagamist teistega ja selle edasi õpetamist.
3. Õuesõppe meetodid põhinevad laste aktiivsusel, näiteks vaatlemine, uurimine, katsetamine, meisterdamine, erinevat tüüpi mängud jms.
4. Kui käsitletav õppekava teema selleks sobib, on õuesõpe planeeritud rühma nädalaplaanis talvel vähemalt üks kord, kevadel ja sügisel kolm korda nädalas. Suvel toimub õpe eelistatult õues.
5. Liikumistunnid toimuvad õues üldjuhul kevadest sügiseni, samuti kelgutamine jm talvine liikumine.
6. Väljaspool lasteaia territooriumi toimub õuesõpe 2-3 aastastel vähemalt kord aastas, ja 3-4 aastastel lastel üks kord kuus, vanematel vähemalt kaks korda kuus.
7. Väljaspool lasteaia territooriumi toimuvat õuesõpet juhendavad õpetaja ja õpetaja abi, kaasates vajadusel turvalisuse tagamiseks piisaval arvul teisi täiskasvanuid (vähemalt üks täiskasvanu iga 12 lapse kohta).
8. Nelja aastased ja vanemad lapsed käivad vähemalt üks kord aastas bussiga õppekäigul. Iga 12 (liitrühmas 10) lapse kohta on kaasas üks täiskasvanu. Kõik täiskasvanud osalevad turvalisuse tagamisel ning tegevuste läbiviimisel, innustavad ja motiveerivad lapsi ning täidavad muid kokkulepitud ülesandeid.

9. Väljaspool lasteaia territooriumi toimuval õuesõppel kannavad lapsed ja täiskasvanud turvaveste. Tänaval või teel kõndides on reas esimesel täiskasvanul helkurkinnas või sau.
10. Kõik lapsevanemad on väljaspool lasteaia territooriumi toimuva õuesõppe, sh õppekäigu toimumisest teadlikud läbi ELIISI kanalite.
11. Lasteaia direktoril või õppealajuhatajal on teave õppekäigu marsruudist ja osalejatest.

Õuesõppe eesmärgid

1. Lastel ja täiskasvanutel on kujunenud õues tegutsemise ja liikumisharjumused.
2. Lapsed oskavad loodust vaadelda, märgata aastaajalisi jt muutusi ning looduses käituda.
3. Lapsed teavad oma asula ettevõtteid, pärandkultuuri ning ühiskasutuses olevaid alasid.
4. Lapsed tunnevad oma kodu ja lasteaia lähiümbrust ning piirkonnas olevaid õuesõppeobjekte (lisa 6)
5. Lastel on hea tervis ning on kujunenud tervislikud eluviisid.

2.3 Õppe- ja kasvatustöö korraldus

2.3.1 Õppeaasta

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel toimub tegevuste kavandamine 01. septembrist 31. maini. Nädalakava ei koostata septembri kahel esimesel täisnädalal, jõulupidudele järgnevast nädalast kuni uue aasta esimese nädala lõpuni ja mai viimasel täisnädalal. Sel perioodil kinnistatakse omandatud teadmisi ja oskusi erinevates mängulistes tegevustes.

Sõimed alustavad tööd nädalakava alusel 1. oktoobrist, september on lastele lasteaiaga kohanemiseks ja õpetajatele laste arengutaseme väljaselgitamiseks.

Sügisese ja kevadiste koolivaheaegade ajal planeeritakse nädalakavas õpitu kordamist.

Rühma nädalakavad on nähtavad lapsevanemale veebikeskkonnas ELIIS.

Suvisel perioodil, 01. juunist 31. augustini, ei toimu lasteaia tegevuste kavandamist. Toimub eelnevate teadmiste kordamine mängus ja õuetegevustes, mis kajastuvad õppekasvatustegevuste päevikus (ELIIS). Lähtuvalt vajadustest töötavad eri vanuselised ja kokku pandud rühmad.

2.3.2 Lasteaia õppeaasta tegevuskava

Kostivere Lasteaia jooksva õppeaasta tegevuskava koostatakse personali ühistööna ja kinnitatakse õppeaasta esimesel pedagoogilisel nõukogul ja saadetakse tutvumiseks lasteaia hoolekogule.

Õppeaasta tööplaanis tuuakse välja järgmised punktid:

eestvedamine ja juhtimine;

personalijuhtimine;

koostöö huvigruppidega;

ressursside juhtimine;

õppe- ja kasvatusprotsess:

- ✓ õppeaasta eesmärgid,

- ✓ ühisürituste kava;

õpetajate enesetäiendamine ja kogemuste vahetamine;

personali sisekontroll;

tegevuskava;

2.3.3 Rühma aasta tegevuskava

Rühma meeskond koostab iga õppeaasta alguseks kokkulepitud struktuuri alusel, õppealajuhataja poolt määratud tähtjaks, rühma aasta tegevuskava.

- ✓ Rühma aasta tegevuskava kooskõlastatakse õppealajuhatajaga.

- ✓ Rühma aasta tegevuskava tutvustatakse ja arutatakse läbi lastevanematega sügisestel lastevanemate koosolekutel.

Rühma aasta tegevuskavas on kirjas:

- ✓ rühma iseloomustus - rühma laste nimekiri, rühma tutvustus jne, kõik, mis iseloomustab rühma;

- ✓ temaatiline aastakava- soovituslik;

- ✓ eelmise õppeaasta analüüsist tulenevad parendusvaldkonnad;

- ✓ koostöö lastevanematega, koosolekute protokollid;
- ✓ laste arengu hindamise põhimõtted;

Veebikeskkonnas ELIIS täidetakse:

- ✓ rühma õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks;
- ✓ ühisürituste kava, etendused, tähtpäevad, ettevõtmised jms ning arvestades võimalusel lastevanemate ettepanekute ja laste soovidega;
- ✓ kuu- ja/või nädalaplaan. Rühma õpetajad koostavad kuu- ja/või nädalaplaani. Valdkondade eesmärgid planeeritakse kuude kaupa. Nädalaplaan koostatakse, kas kuuplaani osana või eraldi plaanina. Kuuplaani lisavad oma õppetegevuste eesmärgid ja õppesisu kõik lasteaia õppetegevusi läbiviivad õpetajad. Nädalaplaanis võib ette tulla muudatusi päevakajalistest sündmustest, laste soovidest, vanemate ettepanekutest ja oludest lähtuvalt;;
- ✓ Iga õppeaasta lõpul koostab rühma meeskond õppe – ja kasvatustöö analüüsi, tuues välja parendusvaldkonnad. Lühikokkuvõtte laetakse üles veebikeskkonda ELIIS.

Päevakava. Õppe- ja kasvatustegevus lasteasutuses tugineb lasteaia päevakavale, millest tuleneb rühma päevarežiim. Päevarežiim vastab laste eale ja annab päevale rütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud: laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevuse korraldus.

- ✓ Päevakava kinnitab lasteaia direktor.
- ✓ Üldine päevakava on kõigile kättesaadav lasteaia kodulehel .
- ✓ Rühmiti ja vanuseti on päevaplaanid erinevad. Päevaplaani erisused rühmiti märgitakse lastevanemate informeerimise eesmärgil ELIISI õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alla.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse loomulikku huvi ümbritseva vastu. Lähtutakse üldõppe printsiibist (aastaajalisus, tähtpäevad, koduloolisus ja ümbritsev elu, lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale).

E-päevik on dokument, mida säilitatakse 5 aastat veebikeskkonnas. Rühmas läbiviidud õppe- ja kasvatustegevused kajastuvad e-päevikus. Toimunud õppetegevuse kohta tehakse sissekanded õppetegevuse toimumise päeval. Rühmapäevik jaguneb kaheks osaks – esimeses osas kirjeldatakse päevategevusi ja analüüsitakse neid ning teises pooles märgitakse kohalolijad.

Analüüsi osa on nähtav ainult rühmaõpetajatele ning selles analüüsitakse tegevuse õnnestumist laste arengust lähtuvalt, võttes aluseks kuuplaanis antud tegevusele püstitatud eesmärgid. Päevakirjelduse lahter on nähtav kõikidele rühma lapsevanematele ning annab lühiülevaate päeval toimunud sündmustest.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuste kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Tegevusi kavandatakse nii, et lapsel oleks võimalus teha valikuid. See õpetab last iseseisvalt tegutsema, oma tegevust korrigeerima ja tegevuse tulemuste eest vastutama.

Lastega läbiviidavate tegevuste õnnestumistest ja vajakajäämistest (püstitatud eesmärkidest lähtuvalt) planeeritakse edasised õppe- ja kasvatustegevused.

Järgmise aasta eesmärgid püstitatakse ja plaanid koostatakse õpetajate poolt lõppeva õppeaasta laste arenguanalüüside ja tegevuskokkuvõtete põhjal ning uue vanuse eeldatavate arengutulemuste põhjal (lisa 4).

Päevikut täidetakse päevakirjelduse ja kohalolijate osas ka õppeperioodi välisel ajal.

2.4 Täiskasvanu poolt suunatavate õppe- ja kasvatustegevuste ajaline kestvus

	Õppe- ja kasvatustegevuste ajaline kestvus				
	Kuni 3 a	3 – 4 a	4 - 5 a	5–6 a	6–7 a
Pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused	Kavandatud tegevuse pikkus 10 kuni 15 minutit	Kavandatud tegevuse pikkus 15 kuni 20 minutit	Kavandatud tegevuse pikkus 20 kuni 25 minutit	Kavandatud tegevuse pikkus 25 kuni 30 minutit	Kavandatud tegevuse pikkus 30 kuni 35 minutit
Tegevuste aeg keskmiselt päevas	10 kuni 30 minutit	30 kuni 40 minutit	40 kuni 50 minutit	50 minutit kuni tund ja 30 minutit	tund ja 45 minutit kuni kaks tundi 10 minutit
Tegevuste aeg nädalas kokku	kuni 2 tundi ja 30 minutit	kuni 3 tundi ja 20 minutit	kuni 5 tundi	kuni 7 tundi ja 30 minutit	kuni 10 tundi ja 50 minutit

Kuni kolmeaastastel lastel on planeeritud tegevusi päevas kuni kaks, kolme-kuni viieaastastel lastel kuni kolm ning kuue-kuni seitsmeaastastel kuni neli korda päevas.

3 ÜLDOSKUSED

Eeldame, et laps omandab lasteaiaperioodil neli üldoskuste valdkonda:

1. mänguuskused;
2. tunnetus- ja õpioskused;
3. sotsiaalsed oskused;
4. enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Mänguuskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Tunnetusoskused on tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel. Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnerit, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

1-2 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

- ✓ tunneb mängust rõõmu;
- ✓ mängu algatamiseks vajab täiskasvanu abi;
- ✓ oskab kasutada mängudes erinevaid vahendeid täiskasvanu abiga;
- ✓ mängib teiste lastega erinevaid rollimänge.

TUNNETUS –JA ÕPIOSKUSED

- ✓ hangib ümbrusest aktiivset uut infot;
- ✓ keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele;
- ✓ loob tegevuse kaudu seoseid kõnega;
- ✓ suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega;
- ✓ räägib ja saab aru sellest, mida ta tajub;

- ✓ tunneb huvi raamatute vastu ja oskab kuulata;
- ✓ sobitab erinevaid materjale ja esemeid;
- ✓ oskab asju rühmitada välimuse ja omaduse järgi.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ oskab paluda ja tänada mõnikord meeldetuletusel;
- ✓ mõistab oodatavat käitumist ja kuulab täiskasvanu korraldusi;
- ✓ matkib täiskasvanu tegevusi, millele saab tagasisidet;
- ✓ toetub võõrastega suheldes tuttavale täiskasvanule;
- ✓ tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti.

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ teab oma eesnime;
- ✓ väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti;
- ✓ teadvustab ennast, kasutab minavormi;
- ✓ sööb ise lusikaga ja joob tassist;
- ✓ küsib wc-sse;
- ✓ püsib kuiv päevase magamise jooksul;
- ✓ oskab ennast ise riidesse panna ja lahti võtta valdavalt iseseisvalt;
- ✓ oskab vältida ohtu.

2-3 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

- ✓ tunneb mängust rõõmu ning on suuteline sellele keskenduma;
- ✓ mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid;
- ✓ tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;
- ✓ algatab erinevaid mängu ja arendab sisu täiskasvanu abiga;
- ✓ oskab kasutada mängus erinevaid vahendeid;
- ✓ kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte lihtsas mängus.

TUNNETUS – JA ÕPIOSKUSED

- ✓ plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel;
- ✓ plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga;
- ✓ on omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada;

- ✓ osaleb dialoogis, jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;
- ✓ rühmitab asju ja esemeid ühe mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;
- ✓ omab ettekujutust arvumõistest ja värvuste nimetustest;
- ✓ leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid, kasutab info saamiseks keelt;
- ✓ omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid;
- ✓ osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;
- ✓ jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja;
- ✓ loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt;
- ✓ algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus
- ✓ täidab igapäevaelu rutiini
- ✓ jälgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;
- ✓ väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;
- ✓ võib karta tundmatuid ja uusi asju;
- ✓ tahab igapäevaste olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;
- ✓ tema enesekindlus on kõikuv; enesekindluse saavutamiseks vajab ta tunnustust, rutiini, reegleid.

3 – 4 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

- ✓ tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;

Kostivere Lasteaia õppekava

- ✓ rakendab mängudes tuttavaid kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- ✓ algatab erinevaid mängu ja arendab sisu täiskasvanu abiga;
- ✓ osaleb rolli- ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;
- ✓ tahab olla edukas;
- ✓ mängukaaslastega saavutab kokkuleppe täiskasvanu abiga;
- ✓ kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

- ✓ oskab osaliselt oma tegevusi planeerida ja organiseerida, tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiset;
- ✓ plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;
- ✓ kõne toetub mälule;
- ✓ saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- ✓ liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi;
- ✓ huvitub tähtedest;
- ✓ omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu; tähelepanu
- ✓ püüab vahel teisi abistada ja lohutada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;
- ✓ osaleb lühikest aega ühistevõttes eakaaslastega, eelistab üht mängukaaslast rühmale;
- ✓ arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhivad autoriteet;
- ✓ saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest seltskonnas ning järgib neid igapäevases suhtluses.

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- ✓ tahab olla iseseisev;

- ✓ saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;
- ✓ teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;
- ✓ seab endale mõningasi eesmärke ja täidab neid;
- ✓ saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest.

4-5 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

- ✓ tunneb mängust rõõmu ja on suuteline mängule keskenduma;
- ✓ rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- ✓ algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu;
- ✓ täidab mängus erinevaid rolle;
- ✓ järgib mängureegleid täiskasvanu abiga ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- ✓ keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit;
- ✓ huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;
- ✓ kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- ✓ mängib mitme lapsega koos.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

- ✓ tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kindluse saavutamiseks vajab täiskasvanu abi;
- ✓ reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga;
- ✓ tegutseb koos teistega, motiveerib tegevus eakaaslastega;
- ✓ saavutab kokkuleppeid;
- ✓ katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- ✓ räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib;
- ✓ uudses olukorras julgeb küsida abi;
- ✓ oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- ✓ eristab rühmi ja oskab neid võrrelda;
- ✓ omab ettekujutist numbritest, tähtedest ja sümbolitest;

Kostivere Lasteaia õppekava

- ✓ omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;
- ✓ kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel lihtsamaid meeldejätmise viise;
- ✓ tegutseb rõõmsalt, tunneb huvi kõige uue vastu, esitab palju küsimusi uurib, katsetab.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
- ✓ on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;
- ✓ naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust, jagab ja vahetab;
- ✓ aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt;
- ✓ hoolib teistest, pakub oma abi;
- ✓ oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
- ✓ suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt;
- ✓ suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
- ✓ imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle;
- ✓ eelistab sootüübilisi mänge;
- ✓ oskab jälgida ohutut käitumist teiste suhtes;
- ✓ tegevuse lõppedes koristab enda järelt ja aitab teistel koristada.

5-6 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

- ✓ tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- ✓ rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast;
- ✓ algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu;
- ✓ tuleb toime erinevate rollide täitmisega;
- ✓ matkib mängus täiskasvanute rolle;
- ✓ järgib mängureegleid ning tuleb toime mängureeglite seletamisega;
- ✓ suudab jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- ✓ tunneb rõõmu võidust võistlusmängus;

- ✓ kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- ✓ osaleb ühismängudes, mis nõuavad otsustamist.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

- ✓ plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada;
- ✓ suudab tegevusele keskenduda vähemalt 20-30 minutiks;
- ✓ kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;
- ✓ kasutab kõnet info saamiseks ning uute teadmiste omandamiseks;
- ✓ kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;
- ✓ osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- ✓ saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis- ruumilisest järjestusest;
- ✓ kasutab teadmisi igapäevastes, uudsetes kui ka sarnastes olukordades;
- ✓ teadvustab kordamise vajalikkust.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;
- ✓ on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;
- ✓ sõlmib sõprussuhteid teiste lastega;
- ✓ eelistab omasoolisi mängukaaslasi;
- ✓ abistab ja kiidab teisi;
- ✓ järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada;

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia;
- ✓ suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
- ✓ järgib sotsiaalset rutiini.

6-7 AASTASED

MÄNGUOSKUSED

Kostivere Lasteaia õppekava

- ✓ tunneb rõõmu mängust ning on suuteline mängule keskenduma;
- ✓ rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- ✓ algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- ✓ täidab mängides erinevaid rolle;
- ✓ järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- ✓ suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslasega kokkuleppele;
- ✓ tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- ✓ kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

- ✓ saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- ✓ mõtleb nii kaemuslik- kujunduslikult kui verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- ✓ tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- ✓ kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- ✓ tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- ✓ suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- ✓ rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- ✓ kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

SOTSIAALSED OSKUSED

- ✓ püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- ✓ tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- ✓ hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- ✓ osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- ✓ oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- ✓ loob sõprussuhteid;
- ✓ saab aru oma – võõras – ühine tähendusest;
- ✓ teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;

Kostivere Lasteaia õppekava

- ✓ mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- ✓ järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- ✓ selgitab oma seisukohti.

ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt. rõõmu, viha sobivalt väljendada;
- ✓ kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- ✓ oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- ✓ algatab mängu ja tegevusi;
- ✓ tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- ✓ teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- ✓ saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- ✓ kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU.

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika-ja kunstitegevused.

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused

Õppe- ja kasvatustegevuses on olulisel kohal mänguline õpe ja mängimine. Lasteaias loome tingimused erinevateks loov-, rolli-, ehitus- jm mängudeks, praktiliste ülesannete täitmiseks ja lapsele jõukohaseks tööks.

Ümbritseva maailma mitmekesisust aitame lapsel tundma õppida ja mõista alljärgnevate õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade kaudu:

- * keel ja kõne
- * matemaatika
- * kunst
- * muusika
- * liikumine
- * mina ja keskkond

3.3 Vald kond: KEEL JA KÕNE

Eesmärgid

Keele ja kõne valdkonna õppe ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. tuleb toime suhtlemisel nii eakaaslaste kui täiskasvanutega;
2. suudab igapäevavestlust nii alata kui jätkata;
3. saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele vastavalt reageerida;
4. kasutab kõnes õiget hääldust, tavalisõnavara, grammatilisi vorme ja lauseehitust;
5. saab aru lugemise ja kirjutamise vajalikkusest ja tunneb huvi lastekirjanduse vastu;
6. valdab lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi;
7. oskab kõnes lühitekstiga oma mõtteid väljendada.

Üldteemad

1. hääldamine;
2. sõnavara;
3. grammatika (lause ja vormistik);
4. suhtlemine;
5. lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

üldteema	Kuni kolme aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased
hääldamine	Kasutab oma kõnes tuttavaid 1-2 silbilisi sõnu. Hääldab sõnades õigesti lihtsamaid häälikuid	Hääldab õigesti enamikku häälikutest. Kasutab oma kõnes 2-3 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris	Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid. Hääldab sõnades õigesti lihtsamatest häälikutest koosnevaid konsonantühendeid. Hääldab ja kasutab oma kõnes 3-4 silbilisi sõnu.	Hääldab oma kõnes ning etteõeldu kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid ja sõnu. Hääldab õigesti sageli kasutatavaid võõrsõnu.	Hääldab etteõeldu kordamisel õigesti tähenduselt võõraid sõnu. Hääldab õigesti võõrhäälikuid sõnades.
sõnavara	Kasutab oma kogemustega seostuvaid konkreetse tähendusega sõnu tuttavas situatsioonis. Kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte, nähtusi. Mõistab sõnu ühes kindlas tähenduses tuttavas situatsioonis.	Kasutab oma kõnes kõiki sõnaliike. Kasutab kõnes objektide osade/detailide nimetusi. Kasutab tagasõnu (<i>all, peal, sees, ees, taga</i>) ruumisuhete tähistamiseks. Kasutab kõnes värvust, suurust jt hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu. Kasutab kõnes mõningaid	Mõistab ja kasutab kõnes nii üld- kui ka liiginimetusi (nt <i>kuusk, mänd-puud</i>) Kasutab kõnes mõningaid liitsõnu (<i>autotee, kelgumägi</i>) ja tuletisi (<i>triibuline</i>) Kasutab kõnes mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt <i>lõbus, julge</i>)	Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu (<i>hommik, päev, õhtu, öö</i>). Moodustab vajadusel sõnu uudsete või võõraste objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nt <i>tikkudest maja – tikumaja;</i>) Kasutab kõnes õigesti aega väljendavaid määrsõnu <i>eile, täna, homme</i> .	Kasutab kõnes mõningaid sünonüüme. Liidab ja tuletab analoogia alusel tuttavas kontekstis keelenormi järgides sõnu. Kasutab õigesti aja- ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu (nt <i>vahel, kohal, otsas, varem, hiljem, enne, pärast</i>). Kasutab kõnes inimesi ja inimese

Kostivere Lasteaia õppekava

		üldnimetusi (nt <i>lapsed</i>)	Kasutab kõnes mõningaid antonüüme (nt <i>paks-peenike</i>)	Mõistab samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi (<i>joonistaja, joonistus, jooneline</i>). Nimetab ühe õpitud kategooria piires vähemalt kaks sõna (<i>puu- kask, mänd</i>)	tegevust iseloomustavaid sõnu.
grammatika	Kasutab tuttavas situatsioonis ja tegevuses grammatiliselt vormistamata 2-3-sõnalisi lauseid. Kasutab üksikuid käände- ja pöördvorme juhuslikult mõne sõna puhul.	Kasutab oma kõnes õigesti enamikku käändevorme nende põhitähendustes. Kasutab oma kõnes õigesti tegusõna ma- ja da-tegevusnime. Kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme.	Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid. Kasutab oma kõnes nud- ja tud-kesksõnu (nt <i>käidud-käinud</i>) Kasutab tingivat kõneviisi. Kasutab oma kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses	Kasutab kõnes lihtsamaid suhteid väljendavaid põimlauseid: sihitilause, nt <i>et</i> ; täiendilause, nt <i>mis, kes</i> ; ajalause, nt <i>sidendid kui, ...siis</i>). Kasutab oma kõnes omadussõna võrdlusastmeid (<i>suur-suurem-kõige suurem</i>). Kasutab oma kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme. Kasutab oma kõnes enamasti õigesti	Kasutab oma kõnes kõiki käändevorm ainsuses ja mitmuses, sh harva esinevaid käändevorme (nt <i>olev kääne arstina</i>). Kasutab oma kõnes õigesti osastava ja sisseütleva käände erinevaid lõpuvariante. Märkab ja parandab grammatikavigu täiskasvanu kõnes . Kasutab oma kõnes üldjuhul õigesti laadivahelduslikke sõnu

Kostivere Lasteaia õppekava

				umbisikulist tegumoodi.	
suhtlemine	Vastab täiskasvanu küsimustele 1-2-sõnaliste vastustega. Kommenteerib enda või kaaslase tegevust tegevuse käigus 1-2 lausega. Suhtleb aktiivselt tegevuse ja esemelise mängu käigus. Kasutab suhtlemisel peale kõne ka mitteverbaalseid vahendeid (žeste, näoilmet, osutamist). Eelistab suhtlemisel peamiselt tuttavat täiskasvanut	Osaleb dialoogis: esitab küsimusi, vastab vajadusel rohkem kui ühe lausega. Loeb peast või kordab järele 2-3-realist luuletust. Kasutab erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust sõltuvalt suhtluseesmärgist. Väljendab oma soove ja vajadusi, küsib infot, vastab dialoogis küsimusele. Räägib endast minavormis. Räägib 2-3 lausega mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lause. Algatab ise aktiivselt suhtlust. Suhtleb meelsasti ja	Kommenteerib enda ja kaaslase sooritatud tegevust (räägib, mida tehti) 2-3 lausega. Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust. Annab kuulnud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid meeldetuletamisel	Räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta. Mõistab suhtlemisel nalja, narritamist. Püsib teemas. Räägib oma kogemusest seotud lausetega. Loeb peast 5-7-realisi liisusalme/luuletusi.	Jutustab olu- ja tegevuspiltide järgi, kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi, andes edasi põhisisu ja olulised detail. Tuletab mõttelünga tekstis iseseisvalt puuduvat info. Räägib sellest, mida hakkab tegema. Kasutab dialoogis erinevaid suhtlemisstrateegiaid (nt veenmine, ähvardamine) sõltuvalt suhtlemiseesmärgist. Valib intonatsiooni ja sõnu vastavalt kaassuhtlejale ja suhtlemispaigale. Suunab kõnega kaaslase tegevust ja annab sellele hinnanguid.

Kostivere Lasteaia õppekava

		Aktiivselt eakaaslastega. Küsib täiskasvanult palju küsimusi teda ümbritseva kohta.			
Lugemise ja kirjutamise esmased oskused	Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab ja kommenteerib pilte. Kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid ettelõetud tekste. Eristab kuulmise teel tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (nt. <i>tass-kass, pall-sall, tuba-tuppa</i>), osutades pildile või objektile.	Tunneb täiskasvanu rõhutatud hääldamise abil kuulmise teel ära hääliku häälikute reas. Matkib lugemist ja kirjutamist, kritseldades kriidi või pliiatsiga.	Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti. Kuulab ettelugemist, olles seejuures aktiivne (osutab piltidele, küsib, parandab ettelugejat tuttava teksti puhul). Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (nt oma nime)	Tunneb iseseisvalt ära hääliku kuulmise teel häälikute reas. Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel) häälikuühendita sõnas. Loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe- ja tänavanimed)	Nimetab ja kirjutab enamikku tähti. Veerib 1-2-silbilisi sõnu kokku, pikemaid sõnu loeb aimamisi. Häälib õigesti 1-2-silbilisi ka sulghäälikuid sisaldavaid häälikuühenditeta sõnu.

3.4 Vald kond: MINA JA KESKKOND

Eesmärgid

Mina ja keskkonna valdkonna õppe- ja kasvatustulemusel laps

1. omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest inimsuhetes, sh
 - saab aru, et inimese tervis on väärtus, mida mõjutab eluviis ja ümbritsev keskkond,
 - teab, mida on vaja teha selleks, et olla ja jääda terveks,
 - mõistab üldinimlikke väärtusi,
 - teab, et on olemas erinevad kombed ja traditsioonid,
 - saab aru, et turvalisuse tagamiseks tuleb teada reegleid ja neist kinni pidada;
2. väärtustab loodust ja keskkonda hoidvat ja säästvat mõtteviisi, sh
 - mõistab taime- ja loomariigi mitmekesisust ning erinevaid elukooslusi,
 - saab aru ilmastiku seostest erinevate aastaaegade,ga,
3. oskab näha enda ja teiste tegevuse tagajärgi lähiümbruses,
4. saab aru kordusest aastaringis.

Üldteemad

1. terviklik mina;
2. tervislik eluviis;
3. turvalisus;
4. üldinimlikud väärtused;
5. kombed ja traditsioonid;
6. taime- ja loomariik;
7. elukeskkond;
8. inimene ja loodus.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

Üldteema	2-aastased	3-aastased	4-aastased	5-aastased	6-aastased	7-aastased
TERVIKLIK MINA		Ütleb vastuseks nime küsimisele oma ees- ja perekonnanime, oma ea aastate arvuna või näitab seda sõrmedel. Loetleb oma õdede-vendade nimed. Vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk.	Ütleb küsimisel oma vanemate eesnimed.	Ütleb küsimisel oma kodukoha nime.	Ütleb küsimisel oma koduse aadressi.	Ütleb küsimisel oma pere kontakttelefoni.
Enesetutvustus	Ütleb vastuseks nime küsimisele oma eesnime. Väljendab küsimisel enda äratundmist peeglis või fotol.					
Sotsiaalsete rollide tajumine	Osutab oma lasteaiale, mängu -kaaslastele, õpetajatele. Osutab või kirjeldab, kus on rühma mängu-, magamis- ja söögikoht ning pesemisruum ja WC. Matkib täiskasvanu eeskujul enimtuntud elukutsete tegevust (nt kokk teeb süüa, arst ravib). Paneb täiskasvanu eeskujul asjad õigesti kohta. Matkib lihtsaid töövõtteid (nt nuku toitmine).	Nimetab küsimisel oma lasteaiakaaslaste ja õpetajate ning õpetaja abi nimesid. Nimetab küsimisel oma pereliikmete koduseid toimetusi. Asetab töövahendid kokkulepitud kohta. Teostab ettenäitamisel lihtsamaid töövõtteid (nt pöranda pühkimine).	Kirjeldab lasteaia erinevate ruumide otstarvet. Nimetab küsimisel erinevaid elukutseid nende tegevuse alusel (nt pagar küpsetab saia, arst ravib haiget) Enne uue tegevuse alustamist korrastab	Nimetab lasteaia töötajaid ja nende ülesandeid (nt kokk teeb süüa) Nimetab oma lasteaia nime. Loetleb enimtuntud elukutsete juurde kuuluvaid töövahendeid. Põhjendab mängu-või töökoha korrastamise vajadust.	Kirjeldab oma lasteaia asukohta. Selgitab vestluses enimtuntud ametite (nt arst, tuletõrjuja, politsei, õpetaja) vajalikkust. Paneb märjad riided ise kuivama. Korrastab oma isiklike esemete hoiukohta (riidenagi või – kapp, töökarp).	Kirjeldab kooli ja lasteaia erinevusi. Nimetab küsimisel, kelle poole abi vajades tuleks pöörduda (nt tulekahju- tuletõrje, haigus- arst, liiklusõnnetus- politsei). Selgitab töölkäimise vajadust. Selgitab raha otstarvet. Viib ettevõetud tööd (nõude pesemine, pliiatsite

Kostivere Lasteaia õppekava

			eelneva koht. Paneb iseseisvalt oma riided ettenähtud kohta. Selgitab, miks tuleb määrjad riided kuivama panna.			teritamine, ümbruse korrastamine) lõpule.
TERVISLIK ELUVIIS						
Tervise teadvustamine ja väärtustamine				Nimetab tegevusi, mis on tervisele kasulikud (nt tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted).	Selgitab, kuidas hoida enda ja teiste tervist. Selgitab, et suitsetamine sh passiivne suitsetamine (viibimine tubakasuitsuses keskkonnas) ja alkoholi tarvitamine kahjustavad tervist.	Selgitab, mida tähendab terve olemine. Selgitab, kuidas inimesi ümbritsev keskkond või inimeste käitumine võib mõjutada tervist.
Hügieen	Peseb ja kuivatab täiskasvanu abiga käsi ja nägu.	Nimetab puhtuse jaoks vajalikke esemeid (seep, vesi, käterätik).	Selgitab, miks peab ennast kammima ja pesema.	Selgitab, miks enne sööki ja pärast WC-s käimist peab pesema käsi.	Selgitab, miks igal lapsel on isiklikud hügieenitarbed (kamm, hambahari, käterätik).	Täidab isiklikku hügieeni harjumuslikult.
Hammaste tervis	Osutab küsimisel hammaste hooldamiseks	Harjab hambaid täiskasvanu abiga.	Peseb hambaid täiskasvanu (suulisel) juhendamisel.	Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi	Selgitab, miks tekivad hambaaugud.	Järgib hammaste hooldamise ja hoidmise

Kostivere Lasteaia õppekava

	vajalikele vahenditele (hambahari ja hambapasta).			(hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).	Põhjendab, miks piimahambad ära tulevad (sest nende asemele kasvavad jäävhambad).	põhimõtteid igapäevaelus. Peseb hambaid iseseisvalt ja õigesti. Teab täiskasvanud inimese hammaste arvu (32)
Tervislik toitumine	Osutab küsimisel erinevatele toiduainetele.	Nimetab erinevaid toiduaineid.	Nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.	Nimetab toiduainete rühmad (teraviljatooted, puu- ja köögiviljad, piimatooted, liha-kala-muna, toidurasvad).	Selgitab taldrikureegli põhimõtet (pool taldrikust on täidetud köögiviljaga, veerand teraviljaga – kartul või riis või makaron ja veerand liha või kalaga). Selgitab, kust pärinevad igapäevased toiduained Valmistab koos täiskasvanuga lihtsamaid toite.	Selgitab, milliseid toiduaineid on igapäevaselt vaja süüa rohkem ja milliseid vähem.
Inimkeha tundmine	Osutab küsimisel peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale, kõrvadele.	Nimetab erinevaid kehaosi.	Osutab küsimisel kehal südame, kopsude ja aju asukohale.	Selgitab küsimisel, milleks on vajalikud silmad, kõrvad, nina.	Nimetab erinevaid meeleelundeid (kuulmis- ja tasakaaluelund, nägemus -),	Selgitab, milline on südame, aju, kopsude kõige olulisem ülesanne.

Kostivere Lasteaia õppekava

					haistmis-ning maitsmiselund).	
Sotsiaalsed toime- tulekuuskused				Nimetab oma emotsioone (rõõm, kurbus).	Märkab ja mõistab enda ja teiste (ka pildil ja fotol) emotsioone (hirm, kurbus, üllatus, viha, rõõm). Kuulab lühiajaliselt kaaslast.	Arvestab eakaaslaste ja täiskasvanute tunnetega. Kirjeldab oma tundeid. Tuleb toime tugevate emotsioonidega. Kirjeldab enda positiivseid omadusi. Põhjendab oma seisukohti. Lahendab konflikte sõnaliselt. Kirjeldab, kuidas ennast kaitsta negatiivsetes olukordades, mis võivad kahjustada tervist või olla eluohhtlikud (tubaka, alkoholi, narkootikumide pakkumine, vägivald, väärkohtlemine).
TURVALISUS	Täiskasvanu	Selgitab, milleks on	Järgib	Kirjeldab,	Mõtleb koos	Järgib
Reeglite tundmine	Meelde tuletamisel järgib	igapäevaste reeglite täitmine vajalik (nt	kokkulepitud rühmareegleid.	millised reeglid	õpetajaga välja	kokkulepitud ja

Kostivere Lasteaia õppekava

	kokkulepitud reegleid (nt räägime vaikse häälega).	toas räägime vaikselt, jookseme selleks ettenähtud kohas).	Selgitab, et reeglid on vajalikud ohutuse tagamiseks.	kehtivad tema kodus.	ühised rühmareeglid.	üldtuntud reegleid (nt liiklus).
Turvalisus-nõuete tundmine	Osutab küsimisel teravale esemele, mis võib haiget teha.	Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud.	Nimetab kohti ja esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nt trepid, rõdu, aknad, kuum toit, lahtine tuli, ravimid, käärid).	Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole. Selgitab, miks võõrastega ei tohi kaasa minna.	Kasutab terariistu ohutult. Nimetab Hädaabi numbri 112 ja simuleerib selle kasutamist.	Selgitab, kuidas tegutseda kui on eksinud linnas/maal või metsas. Kirjeldab lihtsamaid esmaabi võtteid.
ÜLDINIMLIKUD VÄÄRTUSED						
Viisakusreeglite järgimine	Täiskasvanu meelde tuletamisel jätab ära minnes hüvasti (nt lehvitab). Mõistab endale Suunatud keeldude tähendust, muutes täiskasvanu juuresolekul neile vastavalt oma käitumist.	Meelde tuletamisel tänab, palub. Meelde-tuletamisel tervitab ja jätab hüvasti.	Rakendab iseseisvalt põhilisi viisakusreegleid.	Järgib süües iseseisvalt lauakombeid.	Põhjendab viisakusreeglite järgimise vajadust.	Kontrollib oma käitumist vastavalt üldlevinud viisakusreeglitele.
Sõpruse väärtustamine	Osutab või ütleb küsimisel oma sõbra nime. Lohutab täiskasvanu eeskujul haiget saanud mängukaaslast.	Küsimisel selgitab, kes on sõbrad (nt need, kes mängivad koos). Põhjendab, miks peab sõpra hoidma .	Loob lühiajalisi sõprussuhteid. Lohutab omaalgatuslikult kaaslast.	Nimetab küsimisel sõbra positiivseid omadusi. Abistab vajadusel nõrgemat.	Põhjendab, miks on hea omada sõpra/sõpru. Loob püsivaid sõprussuhteid.	Selgitab, mida tähendab sõprus.

Kostivere Lasteaia õppekava

Salliv suhtumine erinevustesse			Selgitab kuulnud muinasjutu tegelaste käitumise põhjal „hea” ja „halva” tähendust. Kirjeldab küsimisel, mille poolest inimesed on erinevad (nt kasv, juuksed).	Selgitab eluliste olukordade põhjal, mis on õige või vale. Näitab oma käitumisega, et hoolimata erinevustest(sh puudega inimesed) tuleb kõikidesse inimestesse sõbralikult suhtuda (nt kaasab teisi oma mängu, jagab mänguasju, pakub maiustust).	Väljendab oma käitumisega, et inimeste huvid ja arvamused võivad erineda. Selgitab erinevate abivahendite (nt prillid, ratastool, kaldteed tänavatel) vajadust.	Kasutab igapäevases kõnes õigesti mõisteid “hea”, “halb”, “õige”, “vale”.
KOMBED JA TRADITSIOONID						
Kodu, perekonna ja kodukoha väärtustamine	Nimetab küsimisel oma perekonna liikmeid ja loomi.	Osutab jalutuskäigul kodukoha tuntumatele asutustele (kool, kauplus).	Nimetab oma kodukoha tuntumaid asutusi (kool, kauplus, postkontor).	Räägib oma vanavanematest. Kirjeldab oma kodu.	Kirjeldab oma kodukohta (kodu, pere, loomad, naabrid). Kirjeldab, mida on koduvalla lipul kujutatud.	Kirjeldab oma peretraditsioone. Selgitab, kes on ja mida teeb vallavanem.
Rahvuskultuuri tundmine	Leiab täiskasvanu juhendamisel teiste esemete seast Eesti lipu. Täidab täiskasvanu Eeskujul lihtsamaid rahvakombeid (nt	Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvuste seast Eesti lipu värvused. Kirjeldab, kuidas tema käis vastlaliugu	Nimetab riigi nime, kus ta elab. Nimetab Eesti rahvakalendri tähtpäevi, millel ta on osalenud nt	Selgitab, millal lipud heisatakse ja hümnid lauldakse. Põhjendab, miks riietutakse mardija kadrisandiks	Nimetab Eesti rahvuslinnu ja -lille. Nimetab 2-3 erinevat rahvust ja keelt. Kirjeldab tuntumate	Nimetab Eesti rahvussümboolikat (nt lipp, lill, lind). Nimetab 4-5 erinevat rahvust ja keelt. Selgitab, et esivanemad

Kostivere Lasteaia õppekava

	vastlaliu laskmine).	laskmas, jõulude ajal loomadele metsa toitu viimas vmt.	mardi-, kadripäev ja vastlapäev		rahvakalendri tähtpäevadega seotud kombeid. Nimetab Eesti rahvustoite, mida ta on ise söönud (nt kama, hapukapsad, verivorst).	ennustasid ilma looduse (loomade ja taimede) ning rahvakalendri tähtpäevade järgi.
KOMBED JA TRADITSIOONID		Osutab jalutuskäigul kodukoha tuntumatele asutustele (kool, kauplus).	Nimetab oma kodukoha tuntumaid asutusi (kool, kauplus, postkontor).	Räägib oma vanavanematest. Kirjeldab oma kodu.	Kirjeldab oma kodukohta (kodu, pere, loomad, naabrid). Kirjeldab, mida on koduvalla lipul kujutatud.	Kirjeldab oma peretraditsioone. Selgitab, kes on ja mida teeb vallavanem.
Kodu, perekonna ja kodukoha väärtustamine	Nimetab küsimisel oma perekonna liikmeid ja loomi.					

Kostivere Lasteaia õppekava

Rahvuskultuuri tundmine	Leiab täiskasvanu juhendamisel teiste esemete seast Eesti lipu. Täidab täiskasvanu Eeskujul lihtsamaid rahvakombeid (nt vastlaliu laskmine).	Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvuste seast Eesti lipu värvused. Kirjeldab, kuidas tema käis vastlaliugu laskmas, jõulude ajal loomadele metsa toitu viimas vmt.	Nimetab riigi nime, kus ta elab. Nimetab Eesti rahvakalendri tähtpäevi, millel ta on osalenud: nt mardi-, kadripäev ja vastlapäev.	Selgitab, millal lipud heisatakse ja hümni lauldakse. Põhjendab, miks riietutakse mardija kadrisandiks.	Nimetab Eesti rahvuslinnu ja -lille. Nimetab 2-3 erinevat rahvust ja keelt. Kirjeldab tuntumate rahvakalendri tähtpäevadega seotud kombeid. Nimetab Eesti rahvustoite, mida ta on ise söönud (nt kama, hapukapsad, verivorst).	Nimetab Eesti rahvussümboolikat (nt lipp, lill, lind). Nimetab 4-5 erinevat rahvust ja keelt. Selgitab, et esivanemad ennustasid ilma looduse (loomade ja taimede) ning rahvakalendri tähtpäevade järgi.
TAIME- JA LOOMARIIK						
Kodukoha taimed, seemned	Leiab loodusest ja pildilt puu, lille ja seene.	Nimetab tuttavaid puu- ja köögivilju (nt õun, pirn, kartul, porgand, kurk, tomat).	Kirjeldab, mida tuttavatest köögi- ja puuviljadest valmistada saab. Kirjeldab, mis juhtub lehtpuude lehtedega sügisel (värvuvad ja langevad). Eristab okaspuid lehtpuudest.	Nimetab erinevaid vaadeldavaid köögivilju (nt punapeet, kaalikas, kõrvits, sibul) ja teab, kuidas neid kasutatakse. Nimetab 1-2 lehtpuud (nt kask, vaher) ja 1-2 okaspuud (kuusk, mänd). Nimetab mõne söögi- ja	Loetleb puu osi (tüvi, võra, oksad). Nimetab 3-4 lehtpuud (nt pihlakas, kastan, tamm). Nimetab 2-3 viljapuud (õuna-, pirni-, ploomipuu).	Ütleb, mis aastaajal valmivad viljad. Nimetab 4-6 sorti lilli. Nimetab leht- ja okaspuude (mis ei ole viljapuud) vilju (nt kastanimuna, tammetõru, käbid). Selgitab, kuidas levivad seemned (niidistiku abil). Selgitab, miks seemi korjatakse noaga.

Kostivere Lasteaia õppekava

			Nimetab seene osadena kübara ja jala.	mürgiseene (nt kukeseen, pilvik, kärbseseen). Nimetab lilleosi (leht, vars, õis).		
Kodu- ja metsloomad. Linnud. Putukad. Kalad ja kahepaiksed	Nimetab tuntumaid koduloomi (nt kass, koer) Leiab mänguasjade seast ja pildilt nimetatud looma. Osutab küsimisel looma erinevatele kehaosadele (pea, saba, käpad). Osutab küsimisel linnule, putukale, kalale ja konnale	Nimetab tuntud koduloomi ja matkib nende häälotsusi. Nimetab tuntumaid metsloomi (karu, siil, orav, hunt). Nimetab tuntud loomade iseloomulikke tunnuseid (nt jänesel pikad kõrvad, oraval pikk saba). Osutab küsimisel tuntumatele putukatele(sipelgas, sääsk, mesilane). Nimetab tuntumaid vee-elanikke, nt konna ja kala.	Kirjeldab erinevate loomade (erinevaid) elupaiku ja elamisviise (nt rebane elab urus). Nimetab linnu kehaosi (nt pea, nokk, tiivad).	Selgitab, miks loomad karva vahetavad. Nimetab tuntumaid linde (nt varblane, tihane, tuvi). Nimetab 3-4 putukat (nt liblikas, kärbes, mesilane, kiil). Kirjeldab kaladele iseloomulikke tunnuseid (nt uimed, soomused, saba).	Nimetab erinevate loomade (ka põhja- ja lõunamaa) seast need, kes elavad Eestis. Põhjendab, miks mõned linnud lendavad soojale maale. Nimetab tuntumaid paigalinde (nt varblane, tihane, tuvi) ja rändlinnuliike (nt pääsuke, kuldnohk).	Nimetab enimtuntud põhja- ja lõunamaa loomi. Selgitab, miks mõnda looma nimetatakse kiskjaks. Nimetab 2-3 liiki kalu.
ELUKESKKOND				Kirjeldab soojuse ja valguse vajalikkust inimeste, taimede		
Valguse, soojuse, vee, õhu tähtsus	Osutab küsimisel veele, lumele.	Nimetab vett, lund, jääd.	Küsimisel kirjeldab, et suvel on soe ja talvel külm.		Nimetab erinevaid veekogusid (jõgi, järv, meri).	Põhjendab loomade ja taimede erinevust maakera erinevatel

Kostivere Lasteaia õppekava

		Osutab küsimisel soojale ja külmale (nt vesi, radiaator).	Selgitab küsimisel, et lumi ja jää muutuvad sulades veeks.	ja loomade kasvamiseks. Kirjeldab puhast vett. Nimetab esemeid, mille kasutamiseks on vajalik õhk (jalgratta- ja autokumm, ujumisrõngas).	Põhjendab, miks on õhk inimestele, taimedele ja loomadele vajalik.	poolkeradel sealse erineva temperatuuriga. Kirjeldab veekogude erinevust.
Maavarad	Osutab küsimisel liivale, kividele, mullale.	Leiab lähiümbrusest kive, liiva, mulda.	Kirjeldab vaatlemisel (uurimisel) savi.	Kirjeldab lähiümbruse maavarade erinevusi (nt savi, liiv, muld).	Kirjeldab kivide, liiva ja mulla kasutamise võimalusi.	Nimetab 1-2 maavara (nt turvas, pakivi, põlevkivi).
Elukooslused- mets, soo, raba, niit	Osutab küsimisel puule, lillele, murule	Osutab küsimisel looduses metsale.	Kirjeldab metsa.	Kirjeldab metsa ja niidu erinevusi.	Kirjeldab sood ja raba.	Kirjeldab erinevaid elukooslusi- metsa, sood, raba, niitu.
INIMENE JA LOODUS						
Muutumine looduses	Osutab küsimisel Päikesele. Matkib täiskasvanu eeskujul liigutuste ja häälega erinevaid ilmastikunähtusi (nt vihma sadu, tuule puhumist).	Kirjeldab erinevaid ilmastikunähtusi (nt vihma sajab, päike paistab, taevas on pilved).	Selgitab ilmastiku muutuste seostest taimede, loomade ja inimestega (nt lehed langevad, loomad jäävad talveunne, inimesed riietuvad soojemalt).	Nimetab 2-3 looma, kes jäävad talveunne. Iseloomustab ilmastikunähtusi (nt lumi ja jää on külmad, päike paistab soojalt). Iseloomustab erinevaid aastaaegu 1-2 tunnusega.	Nimetab aastaaegu. Kirjeldab aastaaegade olulisi tunnuseid.	Selgitab aastaaegade järgnevust. Selgitab aastaaegade vaheldumise seost ilmastikuga. Kirjeldab ilma (nt pilves- pilvitu; kuiv-vihmane; sajab, tibutab).

Kostivere Lasteaia õppekava

			Selgitab öö ja päeva erinevust.			
Tööd looduses	Teeb täiskasvanu eeskujul lihtsaid töid looduses (lindude toitmise, puuokste korjamine).	Selgitab, kelle jaoks on akna taga pesakast.	Selgitab, mida talvel lindudele toiduks panna võib.	Põhjendab, miks loomade ja lindude elutingimused talvel raskemad on.	Kirjeldab, kuidas saab inimene lindude ja loomade eest hoolitseda (toit, pesakastid) erinevatel aastaaegadel.	Põhjendab, miks on vaja hoolitseda looduse eest.
Loodushoid	Viskab täiskasvanu eeskujul prahi prügikasti.	Leiab loodusesse mittekuuluvat prahiti (ja toob selle kogumiskohta).	Põhjendab, miks visatakse prahit prügikasti.	Kirjeldab, kuidas jõuab prügi prügimäele.	Selgitab, kuidas loodusvarasid säästlikult kasutada. Põhjendab, miks prügi sorteeritakse.	Kirjeldab, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud loodusele.
Tehismaailm			Nimetab esemeid, mis on valmistatud puidust, plastmassist.	Selgitab, et varem puudusid inimestel esemed, mida praegu peetakse väga vajalikeks (nt mobiiltelefon).	Selgitab, kuidas mõned inimeste loodud esemed mõjuvad loodusele halvasti (nt autode heitgaasid, põlev plastmass).	Selgitab, et looduse säästmiseks saab paljusid inimeste valmistatud esemeid taaskasutada (nt plastpudelid).

3.4.1 Valdkond: LIIKLUSKASVATUS

Eesmärgid

Liikluskasvatuse valdkonna õppe ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. teab ohutu liiklemise põhitõdesid;
2. oskab tajuda ohte ja ohtlikke olukordi lasteaia ja kodu ümbruses nii jalakäijana kui jalgratturina;
3. omab algteadmisi ja oskusi toimetulekuks alevikus ja maanteel;
4. oskab liiklejana teistega arvestada.

Põhimõtted

Liikluskasvatus on sihipärane õpetus, kus aktiivõpe domineerib teooria üle. Käsitletakse reaalseid liiklusolukordi lasteaia lähiümbruses. Harjutatakse erinevates liiklusolukordades käitumist alevikus ja maanteel. Analüüsitakse ebaõige käitumise võimalikke tagajärgi.

Üldteemad

1. ohutu liiklemine teel lasteaeda;
2. ohutu liiklemine jalakäijana (ülekäigurada, ristmik).;
3. ohutu liiklemine jalgratturina (kiiver);
4. liiklemine maanteel. Helkur, helkurvest (miks? millal? kuidas?);
5. halb nähtavus autojuhile – mis see on? (nt vihm, udu, päike, pimedus);
6. bussi vm sõiduki ootamine, sisenemine, väljumine jm;
7. ohtlikud olukorrad teel (sõber, veerenud pall vms teisel pool teed);
8. varjatud ohu ettenägemine (piiratud nähtavus);
9. sõidukite märkamine, nende suuna, kiiruse ja kauguse hindamine;
10. liiklusolud suvel ja talvel;
11. lasteaia lapsele olulised liiklusmärgid.

Liikluskasvatuse teemad lõimitakse valdkonnas Mina ja keskkond esitatud teemadega.

Kostivere Lasteaia õppekava

LIIKLUS	1,5-3 aastane	3-4 aastane laps	4-5 aastane laps	5-6 aastane laps	6-7 aastane laps
Sõidukid ja transpordivahendid	Oskab näidata ja nimetada tuttavaid sõidukeid -autot, rongi, bussi, lennukit, laeva.	Tunneb erinevaid sõidukeid (sõidu- ja veoauto, trollibussi, trammi, paadi, helikopteri mootorratta).	Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid, nende ülesandeid ja tähtsust.	Teab ja oskab kirjeldada liiklusvahendite erinevusi ning eriotstarbeliste (alarm) sõidukite ülesandeid ja tähtsust. Teab kuidas käituda sõidukisse (bussi, autosse) sisenedes ja sealt väljudes.	Tunneb erinevaid liiklusvahendeid otstarbe järgi ja oskab neid võrrelda. Teab ühistranspordi kasutamise reegleid
Valgusfoor ja tänava ületamine, liiklusmärgid	Teab valgusfoori ja selle tulede tähendust (punane ,kollane ,roheline).	Teab liiklus-ja käitumisreeglite vajalikkust. Oskab liigelda koos täiskasvanuga lasteaia ja kodu ümbruses. Teab ohtudest ja ohtlikest olukordadest tänaval (tänaval ei jookse ega mängi). Teab liiklusmärke – ülekäigurada, jalgte, õueala, bussipeatus. Teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda ja nende tähendust	Teeb vahet sõidu- ja kõnniteel, oskab ületada sõiduteed jalgsi või koos jalgrattaga. Tunneb ära ülekäiguraja tähised.	Tunneb liiklusmärke, mis asuvad lasteaia lähiümbruses. Teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda ning nende tähendust. Teab, kuidas ületada sõiduteed reguleeritud ja reguleerimata ülekäigukohas.	Oskab kirjeldada oma teekonda kodust lasteaeda. Oskab ohutult liigelda lasteaia ümbruses. Teab kuidas ületada ristmikku. Teab liiklemise erinevusi linnas ja maal. Teab ja tunneb ära liiklusmärgid, mis on mõeldud jalakäijatele, jalgratturile.

Kostivere Lasteaia õppekava

Ohutus liikluses, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus	Teab mõistet sõidutee ja kõnnitee. Teab, et jalgrattaga sõites tuleb kanda kiivrit.	Teab helkuri kasutamise vajalikkust.	Oskab selgitada helkuri kasutamise vajalikkust. Teab kus ja kuidas helkurit kanda. Teab talvise liiklemise iseärasusi. Oskab selgitada turvavöö ja turvatooli vajalikkust sõidukis. Teab kuidas käituda õnnetuse korral.	Teab jalgrattaga liiklemise nõudeid (tänaval sõidan koos vanemaga, kiiver peas). Teab hädaabi numbrit 112. Oskab märgata ohtusid ning neid vältida lasteaia lähiümbruse liikluskeskkonnas Teab kuidas jalgrattaga lasteaia õuel ohutult liigelda. Teab turvavahendite vajalikkust (turvatool, turvavöö) Eristab vasakut ja paremat poolt. Oskab selgitada liikumise erinevusi valguses ja pimeduses ning erinevates ilmastikuoludes.	Teab kuhu kinnitada helkur, et see oleks nähtav. Oskab kasutada sõidukis turvavööd ja teab milleks on see vajalik. Teab kuidas tegutseda õnnetuse korral- oskab valid hädaabi numbrit ja kutsuda abi.
--	---	---	---	--	---

3.5 Vald kond: MATEMAATIKA

Eesmärgid

Matemaatika valdkonna õppe ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. orienteerub ümbritsevate esemete maailmas, sh
 - rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb hulki,
 - järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste järgi,
 - mõistab olulisemaid aegruumilisi seoseid ja oskab neid kasutada;
2. saab aru arvude, suuruste ja kujundite mõistetest, sh
 - mõistab arvu koostist, seoseid arvude vahel,
 - mõistab olulisemate mõõtühikute tähendust,
 - suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil.

Üldteemad

1. esemete järjestamine, rühmitamine;
2. orienteerumine ajas ja ruumis;
3. hulgad;
4. loendamine, arvutamine;
5. suurused, mõõtmine;
6. geomeetrilised kujundi.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

üldteemad	Kuni kolme aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased
Esemete järjestamine, rühmitamine	oskab grupeerida esemeid sarnaste tunnuste alusel (suurus, kuju, värv)	Rühmitab antud erinevaid esemeid (nt pallid, pliiatsid, kommid, klotsid jne) ühe etteantud tunnuse (värv, suurus, kuju) alusel.	Võrdsustab antud erinevate esemete hulga paaride moodustamise teel.	Otsustab ja põhjendab esemete kuuluvust või mittekuuluvust hulka erinevate tunnuste (suurus, värv, kuju, otstarve) alusel.	Järjestab kuni viis eset pikkuse, laiuse, kõrguse ja paksuse järgi, kirjeldades ühte eset teise suhtes.
orienteerumine ajas ja ruumis	Juhendamisel paigutab esemeid üksteise sisse, peale. Suudab tuttavates ruumides (kodu, rühmaruumid) üles leida nimetatud kohad. Matkib täiskasvanu juhendamisel mängus öö ja päeva tähendust.	Juhendamisel paigutab esemeid teise isiku või eseme suhtes <i>üles-alla, ette-taha</i> ja Nimetab ja kasutab ööpäeva osade määramisel sõnu <i>öö</i> ja <i>päev</i> .	Nimetab inimese või eseme asukoha teise inimese või eseme suhtes, kasutades õigesti sõnu <i>üleval, keskel</i> . Kirjeldab inimese või eseme asukohta teise inimese või eseme suhtes, kasutades õigesti sõnu Nimetab erinevaid päeva osi (<i>hommik, lõuna, õhtu</i>) ja toob abistavate küsimuste põhjal näiteid oma tegevuste kohta päeva eri aegadel.	Nimetab kõik aastaajad ning kirjeldab nende kogetavaid tunnuseid kodukohas ja laste tegevusi eri aastaegadel. Kirjeldab inimese või eseme asukohta teise inimese või eseme suhtes, kasutades õigesti sõnu <i>kõrval, ääres</i> . Nimetab õiges järjekorras kõik nädalapäevad ja toob küsimuste abil näiteid oma tegevuste kohta, kasutades mõisteid <i>eile, täna, homme</i> .	Leiab ja kirjeldab juhendamise järgi ja omandatud mõistete abil etteantud punkti tasapinnal (paberil), ruumis ja õuealal. Määrab seieritega kellal kellaega täistundides. Suudab kõnes õigesti kasutada sõnu <i>enne, praegu, hiljem, noorem, vanem</i> .

Kostivere Lasteaia õppekava

loendamine, arvutamine	Leiab erinevate esemete hulgast üks kuni kaks täiskasvanu kirjeldatud eset. Loendab esemeid kolme piires. Juhendamisel osutab esemetele, mida on üks ja mida on palju.	Moodustab uue suuruse (3–5) ühe lisamise teel ja sõnastab loendamise tulemuse.	Kasutab esemete (kuni viis) arvu võrdlemisel sõnu <i>rohkem, vähem, võrdselt (ühepalju)</i> .	Võtab vastavalt esitatud arvule (kuni viis) õige koguse antud esemeid. Kasutab järgarve kuni viieni. (<i>mitmes?</i>). Nimetab etteantud arvude hulgast, milline arv on antud arvule eelnev või järgnev (nt esemete loendamisel leiab laps arvu 7 ning laps otsustab ja nimetab, milline arv on seitsmele eelnev).	Koostab etteantud hulga järgi vahendeid kasutades lihtsaid matemaatilisi jutukesi. Liidab ja lahutab erinevate vahendite abil 5 piires ja kasutab matemaatilisi märke (+, -, =).
geomeetrilised kujundid	Juhendamise abil leiab sarnase kujundi (nt toppimise mängud)	Leiab täiskasvanu juhendamisel etteantud kujundi järgi erinevate geomeetriliste kujundite hulgast kõik samasugused kujundid. Koostab lihtsamat mustriidid.	Leiab ümbritsevast keskkonnast etteantud kujundi abil (ring, ruut, kolmnurk) samakujulisi esemeid. Otsustab, kas kaks antud kujundit on sama- või erisugused, ning kirjeldab nende kujundite erinevusi nurkade olemasolu, arvu, kujundi, suuruse ja värvuse alusel (ring, ruut, kolmnurk).	Koostab kujunditest näidise järgi ja näidiseta erinevaid pilte	Leiab erinevate kujundite ja esemete (nt silindrid, koonused, ristkülikud, kerad, kuubid, püramiidid) hulgast ümarkehad ja tahukad ning kirjeldab nende omadusi.

3.6 Valdkond: KUNST

Eesmärgid

Kunsti valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. suudab kasutada erinevaid materjale, tööriistu ja võtteid;
2. suudab keskenduda alustatud kunstitööle;
3. suudab kasutada värve erinevate vormide ja rütmide loomisel;
4. suudab vaadelda ja rääkida vaatluse all olevast kunstiteosest;
5. suudab teistele mõistetaval moel kujutada tuttavaid objekte;
6. tutvub rahvakunstiga;
7. saab kunstielamusi;
8. suudab loovamalt mõelda ja ennast väljendada;

Üldteemad

1. voolimine;
2. joonistamine;
3. maalimine;
4. meisterdamine;
5. kunsti vaatlemine, kunstiteose analüüsimine, vestlused kunstist.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

üldteemad	Kuni kolme aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased
voolimine	Juhendamisel muljub voolimismaterjali, mängides muudab vabalt savitüki kuju. Juhendamisel tükeldab savi, Tegevust jälgendades vajutab voolimismassi.	Surub sõrme või pulgaga pehmesse materjali auke, teeb pinnale jooni ja täppe. Annab voolitud ümarvormidele erinevaid nimetusi. Vajutab ümarvormi pihkude ja/või sõrmede vahel õhemaks, pigistab ja venitab savi sellele teise kuju andmise eesmärgil.	Moodustab väikestest voolitud vormidest terviku neid üksteise peale, sisse jne ladudes Veeretab ja rullib iseseisvalt erinevaid voolimismaterjale Kasutab valmisvorme (iseseisvalt liivast ehitamiseks,	Nimetab erinevaid voolimismaterjale ja nende omadusi. Kasutab voolimispulka vormide õonestamisel, iseseisvalt mustri tegemisel. Voolib juhendamisel ka ühest savitükist, venitades ning pigistades sellest välja terviku erinevaid osi. Ümarvorme ning ümar- ja piklikke vorme ühendades voolib iseseisvalt erinevaid esemeid.	Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära (nt vajadusel soojendab plastiliini ja niisutab vajadusel voolitava eseme pinda ühenduskohtade silumiseks. Oskab voolida erineva suurusega ümarvorme ning neid õõnesvormideks muuta.
joonistamine	Hoiab meeldetuletamisel paberit kinni ja joonistab vaid selleks ettenähtud kohta (nt. paber, asfalt). Kasutama kogu paberipinda.	Hoiab õigesti pliiatsit jt Joonistusvahendeid. Tõmbab iseseisvalt horisontaalseid ja vertikaalseid triipe sooviga jälgendada konkreetseid esemeid. Kasutab erinevaid joonistusvahendeid	Kujundite värvimisel ületab minimaalselt piirjoont. Kasutab iseseisvalt pliiatsiteritajat. Tõmbab ühtlase joone lihtsa kujuga šablooni või joonlaua järgi.	Väljendab sirgete, sakiliste, kaarjate jne joontega emotsiooni ja meeleolu. Värvib enamasti kontuuri ületamata.	Joonistab kontuuriga kujutatavad objektid. Värvib (omajoonistatud või värviraamatu) kujundid värvi või pliiatsiga

Kostivere Lasteaia õppekava

	Tõmbab erinevaid jooni.	liigse surveta. Suudab kujutada natuurile sarnaseid, lähedasi esemeid, asju, inimesi (nn peajalgsed).			
maalimine	Jätab paberile jäljendeid õpetaja värviga kaetud švammiga, templiga Juhendamisel võtab pintsliga värvi, loputab pintsli vees. Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe.	Juhendamisel kasutab kattevärve kogu pinna katmiseks. Üldjuhul ei värvi üle paberi serva. Ümarvormi joonistab värvilaigu pintsliga suurendamise teel.	Selgitusel kasutab töös pintsli erinevaid osi (otsa, külge) ja teab, kuidas tekitada erinevaid pintslijäljendeid. Võtab iseseisvalt pintsliga värvi ja katab pindu. Lisab objektidele väikesi osi (silmad, suu)	Kasutab varemõpitud tehnilisi oskusi oma töö teostamisel. Juhendamisel segab omavahel põhivärve. Peseb ja kuivatab pintsli enne järgmise värvi kasutamist. Pintsliga liigub paberil vabalt.	Segab värve segamiselusel ja töö peal. Loputab pintsli piisava sagedusega ja väldib värvide liigset määrdumist värvipurkides. Teeb pintsli trükki
meisterdamine	Ettenäitamisel laob vahendid üksteise peale, järgi, kõrvale. Juhendamisel kortsutab pehmet paberit, rebib pabeririba küljest tükke, asetab paberist välja lõigatud kujundid	Lõikab paberist ribasid ja lihtsama kujundi mööda etteantud joont. Katab liimiga talle näidatud pinna ja täiendaval juhendamisel asetab sinna soovitud kujundid	Ettenäitamisel ühendab erinevaid materjale (looduslik materjal ja paber; suled ja paber jne). Kortsutab erineva paksusega paberit. Juhendamisel rebib paberist ribasid ja lihtsaid kujundeid	Valib erinevate meisterdamismaterjalide vahel ja püüab neid omavahel sobitada. Iseseisvalt lõikab paberist geomeetrilisi kujundeid. Rebib lihtsamaid kujundeid. Kirjeldab looduslike materjalide sarnasust	Kujundab või täiendab pilte. Voldib ettenäitamise järgi etapiliselt kaasa tehes lihtsaid objekte (paat, lennuk, müts) Loob tehniliselt ja teostuse poolest lihtsaid meisterdusi (nt sõidukeid, nukke, ka näpunukke).

Kostivere Lasteaia õppekava

	liimiga kaetud paberile.		ning kleebib need alusele. Lõikab juhendamisel kääridega suuri sirgete piirjoontega ja vormilt lihtsaid kujundeid. Voldib paberi pooleks, neljaks (kujundades nii nt kaardi, raamatu, liniku). Lükib paelale, lõngale auguga esemeid (helmeid, nõõpe) kettide, kaunistuste jne	muude esemete või olenditega. Meisterdab looduslikust materjalist ja majapidamises järelejäänud pisiesemetest objekte lihtsate ühendusvõtete abil (nt plastiliiniga liitmine, tikkude või kõrte torkamine pehmesse materjali	
kunsti vaatlemine, kunstiteose analüüsimine, vestlused kunstist	Leiab pildidel üles tuttavaid esemeid. Vaatleb pilte, raamatute illustratsioone	Suunavate küsimuste abil analüüsib ja annab tööle hinnangu. Vastab küsimustele ja selgitab, miks kujutab pildil esemeid just sellisel viisil.	Põhjendab, miks töö, pilt meeldib. Jutustab suunamise abil, mida on kujutanud oma töodel, loetleb, milliseid materjale on kasutanud töö valmimisel.	Annab oma tööle hinnangu ja põhjendab oma arvamust. Põhjendab küsimustega suunamisel tehniliste lahenduste, vormi- ja värvilahenduste. Vaatleb huviga ja omaalgatuslikult raamatuillustratsioone, kunstitöid, esitab nende kohta küsimusi	Teoseid vaadeldes ja kirjeldades märkab detaile, värve, meeleolu. Annab oma tööle, näidistööle jt kunstiga seotud objektidele hinnanguid skaalal meeldib-ei meeldi, põhjendades suunamisel oma arvamust. Fantaseerib ja jutustab teose juurde ka loo – mis juhtus enne,

Kostivere Lasteaia õppekava

				ja avaldab oma arvamust.	mis juhtub pärast.
--	--	--	--	-----------------------------	--------------------

3.7 Valdkond: MUUSIKA

Eesmärgid

Muusika valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. suhtub positiivselt muusikalisse tegevusse;
2. suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
3. suudab ennast loovalt laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu väljendada;
4. suudab musitseerida ja esineda nii grupis kui üksik;
5. suudab teadlikult oma häält kuulata ja juhtida;
6. suudab orienteeruda ruumis;
7. suudab kasutada õpitud tantsusamme.

Üldteemad

1. muusika kuulamine;
2. laulmine;
3. pillimäng;
4. muusikalis-rütmiline liikumine;
5. pärimusmängude mängimine.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

üldteema	Kuni kolme aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased
muusika kuulamine	Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast. Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigub kehaga vmt).	Kuulab laulu ja muusikapala. Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid ja liigutuste liikumisega.	Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule. Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste – liikumine, laulmine, pillimäng – kaudu (näiteks järgib tempot, rütmi kehalise liikumisega või tundes ära õpitud laulu(kuuldes nii melodiat kui sõnu), hakkab kaasa laulma).	Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants). Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi.	Kuulatud muusika iseloomustamisel kasutab eakohast sõnavara. Näitab üles loomingulist initsiatiivi läbi tegevuse toetudes oma kogemusele kuulnud palade suhtes (nt jutustab, mida kuulis muusikast). Eristab vokaal- ja instrumentaalmuusikas lihtsamaid muusikažanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul).
laulmine	Püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa näiteks üksikuid silpe, sõnu, laulu lõike). Osaleb laulude esitamisel (plaksutab või laulab kaasa).	Laulab rühmaga ühtses tempos. Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.	Laulab väljahingamisel loomuliku häälega. Esitab laule rühmaga ühtses tempos. Laulab peast teistega koos mõningaid rahva ja lastelaule.	Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist. Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ja esitab neid rühmas.	Laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule, esitab neid nii rühmas kui üksi.
pillimäng	Mängib kaasa pulssi või rütmi muusika	Mängib rütmipille (näiteks kõlakarp, trumm, kuljused,	Mängib ja tunneb	Ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega,	Oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel

Kostivere Lasteaia õppekava

	kuulamisel, liikumisel ja laulmisel kehapillil, randmekuljustel, marakal ja kõlapulkadel.	pandeira) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks; eristab kuulamisel neid tämbri järgi.	kuulamisel tämbri järgi ära õpitud rütmipille. Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja lauludele.	mängib nendega ühes tempos. Mängib järgnevaid pille: kõlakarp, trumm, kuljused, tamburiin, kõlatoru, võrutrumm, kastanjett.	kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele, instrumentaalpaladele. Osaleb lastepilli ansamblimängus.
muusikalis-rütmiline liikumine	Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (näiteks kõnd-jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega).	Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu (näiteks plastilise intoneerimise ehk loova liikumisega); Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (näiteks põlvetoostekõnd ja –jooks, liikumine hanereas ja ringis); Osaleb laulumängudes	Muudab liikumist vastavalt muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumisele (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (näiteks liigub hanereas- ringis nii üksi kui paaris). Esitab õpetaja seatud tantse kasutades õpitud tantsuelemente	Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades näiteks hüpaksummu ja otsegaloppi. Kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (näiteks muudab liikumissuunda vastavalt muusika dünaamikale ja tempole).	Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu toetudes õpitud muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), näiteks kasutab külge- ja otsegaloppi ning hüpaksummu. Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.

3.8 Vald kond: LIIKUMINE

Eesmärgid

Liikumise valdkonna õppe ja kasvatustegevuse tulemusel laps

1. suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
2. suudab aktiivselt tegutseda individuaalselt ja grupis;
3. mõistab sportliku tegevuse osa inimese tervises;
4. mõistab elementaarsete hügieeni ja ohutusnõuete vajalikkust;
5. suudab matkida täiskasvanut harjutuste sooritamisel.

Üldteemad

1. kehalise kasvatuse alased teadmised (hügieeni, ohutuse ja enesekontrollist lähtuvalt);
2. võimlemine;
3. põhiliikumised;
4. tants;
5. rütmika;
6. liikumismängud;
7. talvealad;
8. ujumine;
9. vaba aeg ja loodusliikumine.

Lapse arengu eeldatavad tulemused

üldteema	Kuni kolme aastased	3-4 aastased	4-5 aastased	5-6 aastased	6-7 aastased
Kehalise kasvatusel alased teadmised	Liigub õpetaja juhendamisel ohutult. Sooritab harjutusi aktiivselt, entusiastlikult.	Arvestab aktiivses tegevuses rühmakaaslastega	Sooritab harjutusi vastavalt õpetaja korraldustele sõnalise seletuse järgi. Kasutab erinevaid spordivahendeid (nt topispalli) ohutult, sobival viisil ja kohas.	Nimetab erinevaid kodukohas harrastatavaid spordialasid ja võistlusi. Talub kaotust võistlusmängudes	Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne Eesti tuntuma sportlase. Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. Liikumisel ja mängimisel peab kinni üldistest ohutusreeglitest, (valides sobivad paigad ja vahendid).
võimlemine	Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi. Jookseb veereva vahendi (pall, rõngas) järgi. Sooritab võimlemis-harjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega	Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ja kaaslastega. Sooritab painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi. Hoiab oma kohta Erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus.	Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni. Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvate harjutuste täitmisel. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.	Vahenditega harjutusi (pall, hüüpits) sooritab eakohaselt tehniliselt õigesti. Valitseb oma liigutusi ja kehahoidu harjutuste sooritamisel.	Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval. Orienteerub mängu-väljakul, Sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene. Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi.
põhiliikumised	Ronib ja roomab üle	Säilitab liikumisel tasakaalu, seda nii	Sooritab koordineerimise,	Käsitseb väikevahendeid	Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et

Kostivere Lasteaia õppekava

	ja läbi väikeste takistuste. Kõnnib piiratud pinnal. Sooritab põhiliikumisi.	tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal. Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes	tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes. Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi. Sooritab harjutusi väikevahendeid kasutades.	aktiivses tegevuses Ronib varbseinal vahelduva sammu ja lisaulesandega.	liigutused on koordineeritud, rütmilised. Säilitab tasakaalu staatilistes asendites ja liikumisel. Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt üheaegselt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.
Tants ja rütmika	Kasutab liikumisel rütmipille juhendaja abil. Sobitab liikumist vastavalt muusika iseloomule juhendaja abil.	Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi. Sooritab liigutusi vastavalt muusikale erinevas tempos õpetaja juhendamise Sooritab imiteerivaid liigutusi vastavalt muusika iseloomule. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.	Jälgendab liikumisega erinevaid rütme. Liigub iseseisvalt, vabalt muusika järgi.	Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele. Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.	Sooritab rütmiliikumisi üheaegselt kaaslasega. Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile, vahelduva tempoga kiirelt aeglasele. Väljendab liikumise kaudu emotsioone. Kasutab liikumisel loovalt vahendeid (lindid, rätikud)
liikumismängud	Mängib matkiva sisuga 1–2 reeglga kõnni- ja jooksumänge.	Mängib 2–4 reeglga liikumismänge. Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.	Osaleb jõukohastes teatevõistlustes (nt joonejooksud). Tunnustab nii enda kui vastas meeskonna edu.	Mängib kollektiivseid võistlusmänge. Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes.	Võistleb kombineeritud teatevõistlustes (nt takistusriba läbimine). Mängib sportlike elementidega

Kostivere Lasteaia õppekava

					mänge (korvi visked, jalgpall jne). Organiseerib ise liikumismänge. Kasutab ausa mängu põhimõtteid, peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.
talvealad	Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskumisel. Veab tühja kelku. Sõidab kelgul iseseisvalt nõlvakust	Liigub suuskadel otsesuunas.	Kasutab suuskadel liikumisel käte abi ja keppide tuge. Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast.	Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt esemete haaramine). Suusatamisel kasutab libisemist. Suusatab vahelduva libiseva sammuga. Käsitseb suusavarustust õpetaja abiga.	Osaleb kelguvõistlustel (kaugemale, täpsemalt). Sõidab nõlvakust alla põhiasendis. Suusatab koordineeritud liikumisega. Käsitseb suusavarustust iseseisvalt
ujumine					On veega kohanenud ja valdab esmaseid vees toimetuleku oskusi (lisa 5).
vaba aeg ja loodusliikumine	Mängib vabamängus iseseisvalt. Matkab õpetajaga või vanematega looduses.	Teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis. Algatab iseseisvalt mängu. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.	Kasutab spordi- ja mänguväljakute vahendeid sihipäraselt. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.	Sõidab tõukerattaga ja suusatab. Sõidab kahe rattalise rattaga.	Tegutseb iseseisvalt koduümbruse mängu- ja spordiväljakul. Mängib lihtsamaid maastikumänge.

4 ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE

Erivajadusega on laps, kelle võimetest, tervislikust seisundist, keelelisest või kultuurilisest taustast ning isiksuseomadusest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Määratlemise aluseks on kuulmis-, nägemis-, kõne-, keha- ja intellekti puuded, spetsiifilised arenguhäired, emotsionaalsed ja käitumishäired, pervasiivsed arenguhäired ning andekus.

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

Märkamine ja esialgne toetamine; varajane sekkumine.

- Erivajadusega lapse õigeaegne märkamine rühmas:
 - võimaliku mahajäämuse või andekuse õigeaegne avastamine.
- Erivajaduse määratlemine ja kaardistamine:
 - millisel määral erineb lapse oskuste ja teadmiste tase eale vastavast arengutasemest;
 - erivajaduse iseloomu väljaselgitamine: ajutine või püsiv;
 - dokumenteerimine ELIISI päevikus Päeva kokkuvõtte/Analüüs lahtris (ei ole näha lapsevanematele).
- Lapsevanema (-te) kaasamine probleemi lahendamisse:
 - arenguestlus;
 - meeskonna ümarlaud;
 - vajadusel kirjalikud kokkulepped.
- Arendustööga alustamine / esialgne toetamine/
 - tegevuste individualiseerimine ja/või diferentseerimine rühmas;
 - dokumenteerimine ELIISI päevikus Päeva kokkuvõtte/Analüüs lahtris (ei ole näha lapsevanematele);
 - tugispetsialistide kaasamine (eripedagoog, psühholoog) , vajadusel individuaalse arenduskava koostamine;
 - valla lastekaitse kaasamine;
 - raskemate ja keerulisemate juhtumite puhul erispetsialistile suunamine (logopeed, Innove Rajaleidja keskus jt.).

4.1 Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted

1. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.
2. Lapsed, kelle kodune keel ei ole eesti keel, omandavad keele rühmakaaslastega suheldes/mängides ja rühma ühistegevustes ning vajadusel kasutades tugiteenuseid . Erineva keele ja kultuuri taustaga lapsed tutvuvad eesti kultuuriga ja õpivad seda väärtustama koos oma rühmakaaslastega .

5 LASTEAIA JA KODU KOOSTÖÖ

1. Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
2. Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
3. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

5.1 Info vahetamise võimalused lapsevanemaga

- ✓ esimene lasteaia külastamine, infokoosolek uute laste vanematele;
- ✓ lapse lasteaeda toomisel ja koju viimisel lapsevanemate ja rühma töötaja vahel;
- ✓ infostendid rühmades - päevakava, menüü, teated, kuulutused jms;
- ✓ lasteaia koduleht – <https://www.kostilaps.ee>;
- ✓ veebikeskkonda ELIIS (eliis.ee) - päevakirjeldus, dokumendid;
- ✓ infovahetus e-kirja teel; meililist, kinnine FB grupp jms;
- ✓ kirjalikud teated;
- ✓ telefonivestlused;

6 LAPSE ARENGU HINDAMINE

6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.
3. Lapse arengu hindamise aluseks on Kostivere Lasteaia õppekavas väljatoodud eeldatavad üldoskused ning õppe-ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.
4. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

6.2 Lapse arengu hindamise korraldus

1. Lapse arengu hetkeseisu hindamiseks ja arengu toetamiseks analüüsivad rühmaõpetajad üks või kaks korda aastas lapse arengu edusamme.
2. Lapse arengu hetkeseis fikseeritakse rühmaõpetajate poolt lapse arengu hindamise (lisa 1) ja/või arengumängu tabelis ning selle põhjal viib pedagoog kord õppeaastas lapsevanemaga läbi arenguestluste.
3. Kostivere Lasteaia arenguestluste läbiviimise kord (lisa 2).
4. Iga lapse kohta koostatakse rühmaõpetajate, liikumisõpetaja, muusikaõpetaja, tervishoiutöötaja, lapse ja lapsevanema koostöös arengumapp, mis sisaldab lapse arengut kajastavaid fakte.

6.3 Koolivalmidus

Lapse kooliga kohanemise kiirus ja kergus sõltuvad sellest, kas tal on kujunenud valmisolek suureks muutuseks oma elus. Seda valmisolekut kujundab kogu lapse koolieelne elu: sünnipärased eeldused, keskkond, milles ta areneb ning inimesed, kes temaga suhtlevad ja tema arengut mõjutavad. Lapse valmisolek kooli minekuks kujuneb samm-sammult ja sellega kaasnevad muutused lapse kehalises, sotsiaalses ja vaimses arengus.

Koolikohustuslik on laps, kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 9 09.06.2010)

Koolivalmidus on lapse füüsilise, sotsiaalse ja intellektuaalse arengu tase, mis võimaldab kohaneda kooliga ja alustada süstemaatilist õppetööd st valmisolek minna üle mänguliselt tegevuselt õpitegevusele.

Õpetaja annab lapsevanemale tagasisidet koolivalmidusest arenguveestlustel, kus lasteaia õppekava läbinuile vormistatakse ja väljastatakse koolivalmiduse kaart.

Kui laps ei ole kooliealiseks saades kooliküps, on lapsevanemal võimalik taotleda koolipikendust. Koolipikenduse taotlemine algab lasteaias probleemi kaardistamisega – õpetajad ja logopeed iseloomustavad last, andes hinnangu lapse tugevatele ja nõrkadele külgedele. Seejärel arutatakse probleem läbi lapsevanematega, kes otsustab lõplikult, kas taotleda koolipikendust või mitte.

6.3.1 Koolivalmiduskaart

Koolivalmiduskaart on dokument, milles kirjeldatakse laste, kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks või kelle vanemad taotlevad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõike 4 alusel koolikohustuslikust east noorema lapse kooli õppima asumist või kellel on nõustamiskomisjoni soovitusel koolikohustus ühe õppeaasta võrra edasi lükatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõike 3 alusel, arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed (Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord § 6).

Kostivere Lasteaia koolivalmiduse kaart (lisa 3)

7 ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Kostivere Lasteaia õppekava aluseks on riiklik õppekava. Seadusest tulenevate muudatuste puhul tehakse vastavad muudatused ka Kostivere Lasteaia õppekavasse. Lasteaia õppekava analüüsitakse ja parendusvajadused määratletakse iga õppeaasta lõpul. Kostivere Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsuse ja hoolekogu ettepanekul võib õppekavasse teha täiendusi. Muudatused kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Lisad

Lisa 1 Arengu hindamise tabelid

Lisa 2 Arenguvestluste läbiviimise kord

Lisa 3 Koolivalmiduse kaart

Lisa 4 Kostivere Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse analüüsi koostamise juhend
õpetajale

Lisa 5 Ujumisõpetus

Lisa 6 Lasteaia lähiümbruses ning piirkonnas olevad õuesõppeobjektid